

..... Ἀπὸν Ποντιακὴ λαογραφία.

. Σ Η Μ Α

Ο.- Συνεργασία μὲ τοὺς ἀκροατάς μας.-Τὴν ἐμπομπὴ αὐτὴ γράφει καὶ ἐπιμελεῖται ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης.- Στὴ λύρα ὁ Γιωργοῦλης Κουγιουμτζίδης.

. τὸ σῆμα σβῆνει

Ο.- Στὴν προσπάθειά μας, ἀγαπητοὶ ἀκροαταί, νὰ μελετήσωμε, ἂν εἶναι δυνατόν, ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Ποντιακῆς λαογραφίας, συναντήσαμε μιά πρώτη καὶ αὐθεντικὴ πηγὴ, ἀπὸ ὅπου ἀντλήσαμε ὑπεύθυνες πληροφορίες. Εἶναι ὁ Θεόδωρος Πατουλίδης, ὁδὸς Καρπουλά ἀριθμὸς 4, Θεσσαλονίκη. Ὁ φίλος τῆς ἐμπομπῆς μας κατὰγεται ἀπὸ τὴν περιοχὴ Κάρς. Θυμᾶται τὴν ἐκεῖ ζωὴ, ὅπως γνωρίζει πολλὰ καὶ ἀπὸ τὴν μητέρα του - Δεσποινὴ - τώρα μακαρίτισα.

Ὁ Πατουλίδης μᾶς μίλησε γιὰ τὸν ἀσίγαστο πόθο τῶν Ἑλληνοποντίων τῆς περιοχῆς Κάρς νὰ συμβάλλουν στὴν ἀπελευθέρωση τοῦ Πόντου ἐπ' εὐκαιρίᾳ γεγονότων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μᾶς εἶπε ~~ἐκεῖ~~ ^{ἐκεῖ} γιὰ τὴν πρόδο καὶ τὴν ἀνοδο τῶν Ἑλλήνων στὰ ἀξιώματα καθε ἀλάδοντῆς δημόσιας ζωῆς τοῦ ρωσικοῦ κράτους. Στάθηκε ἰδιαίτερος ~~ὁ~~ ^ὁ συνομιλητῆς μας στὴν προσπάθεια τῶν Ποντίων τοῦ Κάρς γιὰ τὴν ἵδρυση, ὅσο τὸ δυνατόν, περισσοτέρων σχολείων ἐκεῖ. Ἀλλὰ γ' αὐτὰ ὅλα τὰ θέματα θὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ μιλήσωμε σὲ ἄλλες μας ἐμπομπές μὲ βάση τὰ στοιχεῖα, πού μᾶς ἔδωσε ὁ Θεόδωρος Πατουλίδης καὶ πού ~~θὰ~~ ^{ἔχ} συμπληρώσωμε μὲ τὴν ἐπαφὴ μας καὶ ~~μὲ~~ ^{μὲ} ἄλλους παράγοντες καρσαίους.

Τώρα θὰ σᾶς παρουσιάσωμε πονηρικὰ δίστιχα τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Ἀναφέρονται εἰδικὰ ὡτερα στὸν ἀποχωρισμὸ τοῦ νεοσύλλεκτοῦ στρατιώτη ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του. Στὴ Ρωσία τὰ χρόνια ἐκεῖνα αἱ διάφοροι κλάσεις ἐκαλοῦντο συνήθως τὸ φθινόπωρο. Τὸ 1914 ἐπιστρατεύτηκε καὶ ὁ πατέρας τοῦ Πατουλίδη. Νὰ πῶς τραγουδοῦσε ἡ μητέρα τοῦ συνομιλητῆ μας στὸν ἄνδρα της, πού ξεκינוῦσε γιὰ τὸ μέτωπο.

. Λ Υ Ρ Α

Ἡ μαῖνα μουτζί καὶ πᾶει, συρίζ' καὶ στέν' σὰ στράτας ἀναμέν' τὸ μοθόπωρον, νὰ nouβαλῇ σαλτάτας.

. ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.

Ἡ μαῖνα ἄρ ὄντες πᾶει τὰ ράχα ὅλα ^θσέλουν

τά δάκρυα μ' ξύουν σ' ἄφιμον, τὰ στιλίδια νεβζύουν.
 Σαλτάτε μ' παρεβγάλω σε κι' ἔρχουμαι μετ' ἐσένα
 ἐσέν τό μολύβ' τό θά κρούη, ἄς ἔρται κρούη καίμμένα.
 'Εξέβ' ἀπὸν σὴ μαχίνα, ἔσυρα ὀπίσ' τὴν λένταν
 ἐκλώστα ὀπίσ' καί' τέρεσα, τὰ μέραα μου 'κί φάλνταν.
 Σαλτάτον ἐπαρεξέγνα, τ' ὀσπίτι μ' εὐκερσθεν
 τσοῦζ' ἀπὸν καί πονῶ ἀτόν, τό τυφέγκ' ἐφορτόθεν.

Ο.- 'Ακούστε τώρα ἓνα σιοπό τῆς περιοχῆς Χανάχ τοῦ Κάρς. Οἱ κάτοι-
 νοι τοῦ Χανάχ ἐγκατασπάθησαν στήν 'Ελλάδα κυρίως στοὺς Γεωργιανούς
 Βερούας καί προ παντός στό χωριό 'Ακρίτα - Βλατάγια μέ τό παληό -
 τοῦ νομοῦ Κιλικίς. Στό χωριό 'Ακρίτα οἱ Χαναχαῖτοι ἱδρυσαν τόν ἱερό
 ναό τοῦ 'Αγίου Γεωργίου. Καί στήν παλιὰ πατρίδα, στό Χανάχ, εἶχαν τόν
 ἴδιο προστάτη. Γι' αὐτό οἱ κάτοικοι τοῦ Χανάχ μέ τό ξερρίζωμά τους ἀπό
 τὰ ἱερά ἐκεῖνα χῶματα, πρῶτο καί κύριο μέλημά τους ἦταν νά πάρουν
 μαζί τους τό ἱερό εἰκόνημα τοῦ 'Αγίου Γεωργίου, πού ἔχει ἱστορία
 μεγάλη, γιά τὴν ὁποία θά σᾶς μιλήσωμε ἄλλη φορά, καί τό μετέφεραν στήν
 'Ελλάδα, ὅπου στό χωριό 'Ακρίτα τοῦ Κιλικίς ἱδρυσαν ὁμώνυμο ναό.

Στό πανηγύρι τοῦ 'Αγίου Γεωργίου τοῦ χωριοῦ 'Ακρίτα συρρέουν
 κάτοικοι ἀπό ὅλο τόν νομό, ἰδίως ἀπό τὰ κοντινά χωριά Χέρσο, 'Ηλιό-
 λουστο, Καλύνδρια, Κορυφή, Μεγάλη Στέρνα, ἀλλά καί ἀπό ἄλλα χωριά. Εἶναι
 πολύ συγκινητικό τό γεγονός, ὅτι οἱ παλιές ἐθνικοθρησκευτικές παρα-
 δόσεις τοῦ ποντιακοῦ λαοῦ συνεχίζονται καί σήμερα.

.. . . . Λ Υ Ρ Α

Καί τώρα ὁ παληός σιοπός τοῦ Χανάχ.

.. . . . ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.

Ο.- Συνεχίζουμε τό πρόγαμμάμας μέ σιοπούς καί τραγούδια ἀπό διά-
 φορες περιοχές τοῦ Πόντου.

.. . . . ΛΥΡ-ΤΡΑΓ.

(θά μεταδοθοῦν τρεῖς ἕως τέσσερεῖς σιοποί. θά ἀκουστῇ καί σόλο
 ζουρνᾶ. Εἶναι καί ὁ ζουρνᾶς λαϊκό ὄργανο, πού ἐκρησιμοποιεῖτο σέ πολ-
 λές περιοχές τοῦ Πόντου καί τοῦ Κάρς. θά ἀναφερθῇ στήν ἐκφάνηση καί
 τό ὄνομα τοῦ ὄργανοπαίκτη αὐτοῦ).

Ο.- 'Εδῶ κλείνει ἡ ἐκπομπή μας. Κοντά σας καί πάλι τὴν ἐρχόμενη ἐβδο-
 μάδα αὐτὴ τὴν ὥρα.

.. . . . Σ Η Μ Α

Ο.- 'Ακούσατε τὴν λαογραφική μας ἐκπομπή, πού γράφει καί ἐπιμελεῖται
 ὁ Στάθης Εὐσταθιάδης.

.. . . . τό σῆμα σβήνει.